

SIKKERHETS DATABLAD

SALTSYRE > 25 %

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

Utgitt dato 02.11.2005

Revisjonsdato 27.03.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn SALTSYRE > 25 %

Kjemisk navn Hydrogenkloridløsning

Synonymer Saltsyre 30%, Saltsyre 34%, Saltsyre 36%, Hydrochloric acid

REACH reg. nr. 01-2119484862-27

CAS-nr. 7647-01-0

EC-nr. 231-595-7

Indeksnr. 017-002-01-X

Formel HCl

Utvidet SDS med ES innbefattet, kommentarer Eksponeringsscenario tilgjengelig.

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliets bruksområde Kjemisk / teknisk bruk
Kun til yrkesmessig bruk

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Etterfølgende bruker

Firmanavn SOLBERG INDUSTRI AS

Besøksadresse Rosenlund Allé

Postadresse Boks 628

Postnr. 1616

Poststed FREDRIKSTAD

Land Norge

Telefon +47 69382908

Telefaks +47 69382901

E-post firmapost@solbergindustri.no

Hjemmeside <http://www.solbergindustri.no/>

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Giftinformasjonen: 22 59 13 00

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) Skin Corr 1B; H314

No 1272/2008 [CLP/GHS] Eye Dam. 1; H318

STOT SE3; H335

Met. Corr. 1; H290

Stoffets/blandingens farlige egenskaper

Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Kan være etsende for metaller.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten Hydrogenklorid...%:25 - 40 %

Varselord Fare

Faresetninger

H290 Kan være etsende for metaller.

H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Sikkerhetssetninger

P260 Ikke innånd gass/damp/aerosoler.

P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm.

P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsøtte klær må fjernes straks. Skyll / dusj huden med vann.

P304+P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.

P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER / en lege / .

P403+P233 Oppbevares på et godt ventilert sted. Hold beholderen tett lukket.

2.3 Andre farer

PBT / vPvB

Ikke PBT / vPvB.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1. Stoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Hydrogenklorid...%	CAS-nr.: 7647-01-0 EC-nr.: 231-595-7 Indeksnr.: 017-002-01-X Registreringsnummer: 01-2119484862-27	Met. Corr. 1; H290 Skin Corr. 1B; H314 STOT SE 3; H335	25 - 40 %
Bemerkning, komponent	CAS nr 7647-01-0 har spesifikke konsentrasjonsgrenser: Skin Corr. 1B; H314: C ≥ 25 % STOT SE 3; H335: C ≥ 10 %		
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H).		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Nødtelefon: se avsnitt 1.4. Ved bevisstløshet eller alvorlige tilfeller, ring 113.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Hudkontakt	Skyll straks tilsøtt hud med vann. Fjern straks gjennomfuktede klær og vask huden med vann. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Etseskader skal behandles av lege.
Øyekontakt	Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Skyll straks med store mengder vann (temperert 20-30°C) i minst 30 min. Transport til lege. Fortsett skyllingen under transporten.
Svelging	Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet.

FREMKALL IKKE BREKNING! Kontakt lege øyeblikkelig.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helsepersonell	Behandles som etseskader/ brannskader. Fare for perforasjon av spiserøret. Sykehusbehandling kreves.
Akutte symptomer og virkninger	Kjemikaliet virker etsende på øynene og kan forårsake varig skade. Symptomer som sterk svie, rennende øyne, rødhet og tåkesyn vil kunne oppstå. I alvorlige tilfeller er det fare for synsskade/blindhet. Kjemikaliet er etsende på hud og slimhinner. Danner blommer og kan gi sår dannelse. Kjemikaliet kan irritere luftveiene og kan forårsake kløe, svie og hoste. Etsende ved svelging. Gir brennende smerter i munn, svelg og spiserør. Fare for store varige skader.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-------------------	--

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Sløkkingsmidler

Passende brannslukningsmidler	Pulver, karbondioksid (CO ₂), vanntåke, skum.
Uegnete brannslukningsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Kjemikaliet er ikke klassifisert som brannfarlig. Kan utvikle meget giftige eller etsende damper ved oppvarming.
Farlige forbrenningsprodukter	Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Klor. Klorforbindelser.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Slukningsvannet kan være sterkt etsende. Forhindre utslipp av slukningsvann ned i avløpet.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Pass på! Kjemikaliet er etsende. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av damper og kontakt med hud og øyne. Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
---	---

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Spill samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall (se avsnitt 13). Beholdere med oppsamlet spill skal være nøye merket med innhold og faresymbol/farepiktogram. Vask det forurensede området med vann og la det tørke.
--------------------------------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se også avsnitt 8 og 13.
-------------------	--------------------------

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Hell aldri vann direkte i produktet, dette kan føre til en kraftig
------------	--

reaksjon/koking. Ved fortynning skal produktet alltid helles forsiktig i vann. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av damper og kontakt med hud og øyne. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8.

Beskyttende tiltak

Råd om generell yrkeshygiene Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett. Vask tilsølte klær før de brukes.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et tørt, svalt og godt ventilert sted. Lagres beskyttet mot varme og direkte sollys.

Spesielle egenskaper og farer Kjemikaliet er etsende.

Betingelser for sikker oppbevaring

Krav til lagerrom og beholdere Oppbevaringsrom og da spesielt gulv må være motstandsdyktig mot etsende stoffer.

Råd angående samlagring Lagres adskilt fra: Sterke baser. Oksidasjonsmidler. Metaller.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder Se avsnitt 1.2. Se eksponeringsscenario.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Hydrogenklorid...%	CAS-nr.: 7647-01-0 EC-nr.: 231-595-7 Indeksnr.: 017-002-01-X Registreringsnummer: 01-2119484862-27	8 t.: 5 ppm 8 t.: 7 mg/m ³	
Komponent	Hydrogenklorid...%		
Bokstavkoder	T		
Annen informasjon om grenseverdier	Forklaring av anmerkningene: T = Takverdi. Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (sist endret gjennom FOR-2016-12-22-1860).		

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen Sørg for tilstrekkelig ventilasjon, inkl. lokal avtrekksventilasjon, for å sikre at fastsatte eksponeringsgrenser ikke overskrides. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon. Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde. Se også eksponeringsscenario.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av damper må det brukes egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter (type E/P2/P3). I trange eller dårlig ventilerte rom må trykkluft- eller friskluftsmaske brukes.

Referanser til relevante standarder NS-EN 14387 (Åndedrettsvern - Gassfiltere og kombinerte filtre - Krav, prøving, merking).
NS-EN 136 (Åndedrettsvern – Helmasket – Krav, prøving, merking).
NS-EN 140 (Åndedrettsvern - Halvmasket og kvartmasket - Krav, prøving, merking)

Håndvern

Håndvern	Benytt hansker av motstandsdyktig materiale. Hansketykkelse må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.
Egnede hansker	Nitrilgummi. Polyvinylklorid (PVC).
Referanser til relevante standarder	NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer). NS-EN 420 (Vernehansker - Generelle krav og prøvingsmetoder).
Uegnet materiale	PVC (klasse 6): > 480 min. Nitril (klasse 3): > 77 min.
Gjennomtrengningstid	PVC (klasse 6): ≥ 0,55 mm. Nitril (klasse 3): ≥ 0,80 mm.
Ytterligere håndbeskyttelsestiltak	Skift hansker ofte!
Øye- / ansiktsvern	
Øyevern	Bruk tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.
Referanser til relevante standarder	NS-EN 166 (Øyevern - Spesifikasjoner).
Hudvern	
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot enhver mulighet for hudkontakt.
Annen informasjon	
Annen informasjon	Nøddusj og øyedusj skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Fargeløs til Gulaktig
Lukt	Stikkende lukt
Kommentarer, Luktgrense	Ikke angitt av produsenten.
Kommentarer, pH (handelsvare)	Ikke angitt av produsenten.
pH (bruksløsning)	Verdi: < 1
Kommentarer, pH (bruksløsning)	5% løsning.
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	Verdi: ~ -20 °C
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Saltsyre 30-36%, 36hPa
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: ~ 50 °C
Kommentarer, Kokepunkt / kokepunktintervall	Saltsyre 30-36%, 56 hPa
Kommentarer, Flammepunkt	Ikke angitt av produsenten.
Kommentarer, Fordampningshastighet	Ikke angitt av produsenten.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant.
Kommentarer, Eksplosjonsgrense	Ikke angitt av produsenten.
Damptrykk	Verdi: ~ 21 mbar
Kommentarer, Damptrykk	Saltsyre 30-36%
Damptetthet	Verdi: 1,26
Kommentarer, Damptetthet	Saltsyre 30-36%
Relativ tetthet	Verdi: ~ 1,123
Kommentarer, Relativ tetthet	Saltsyre 30-36%. Vann = 1
Tetthet	Verdi: ~ 1,123 g/cm ³ Kommentarer: Saltsyre 30-36% Temperatur: 20 °C
Løselighet i vann	Løselig.
Kommentarer, Fordelingskoeffisient: n-oktanol / vann	Ikke relevant. Uorganisk stoff.

Kommentarer, Selvantennelighet	Ikke angitt av produsenten.
Kommentarer, Dekomponeringstemperatur	Ikke angitt av produsenten.
Viskositet	Verdi: 600-1000 cSt Test temperatur: 20 °C
Kommentarer, Viskositet	Saltsyre 30-36%
Eksplosive egenskaper	Ikke angitt av produsenten.
Oksiderende egenskaper	Ikke angitt av produsenten.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper Ikke angitt av produsenten.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Kan være etsende for metaller. Reagerer med materialene listet i avsnitt 10.5.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk. Stoffet er hygroskopisk og absorberer vann i kontakt med luftfuktighet.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner I kontakt med metaller kan det dannes hydrogengass. Utvikler varme ved kontakt med vann.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Ved kontakt med metaller dannes hydrogengass som kan danne eksplosiv blanding med luft.
Hell aldri vann direkte i produktet - dette kan føre til kraftig reaksjon.
Unngå direkte sollys. Oppvarming.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås Baser. Oksidasjonsmidler. Metall og metallforbindelser.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Hydrogenklorid. Klorgass.
Se også avsnitt 5.2.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt toksisitet estimatet for blanding

Vurdering av akutt toksisitet klassifisering Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.

Potensielle akutte effekter

Innånding	Damp irriterer luftveiene og kan forårsake hoste og pustevansker. Kan gi skader på slimhinner i nese, svelg, bronkier og lunger.
Hudkontakt	Virker sterkt etsende. Kan forårsake alvorlige vevskader. Fører til blommer og brannså.
Øyekontakt	Virker sterkt etsende og fremkaller store smerter. Øyeblikkelig førstehjelp er nødvendig. Symptomer som sterk svie, rennende øyne, rødhet og tåkesyn vil kunne oppstå. I alvorlige tilfeller er det fare for synsskade/blindhet.
Svelging	Etsende ved svelging. Gir brennende smerter i munn, svelg og spiserør. Fare for store varige skader.
Vurdering hudetsende / irriterende klassifisering	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Aspirasjonsfare	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett

	å være oppfylt.
--	-----------------

Forsinket / Repeterende

Allergi	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Spesifikke målorgantoksisitet - enkelt eksponering	Kan forårsake irritasjon i luftveiene.
Spesifikke målorgantoksisitet - gjentatt eksponering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

Kreftfremkallende, mutagene og reproduksjonstoksiske

Kreft	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Arvestoffskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Reproduksjonsskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	Kjemikaliet er ikke klassifisert som miljøskadelig. Dette utelukker imidlertid ikke muligheten for at store eller hyppige utslipp kan være miljøskadelige.
---------------	--

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Inneholder kun uorganiske forbindelser.
-----------------------------	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulasjonspotensial	Bioakkumulerer ikke.
---------------------------	----------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Løselig i vann.
-----------	-----------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Stoffet oppfyller ikke gjeldende kriterier for PBT (Persistente, Bioakkumulerbare og Toksiske).
vPvB vurderingsresultat	Stoffet oppfyller ikke gjeldende kriterier for vPvB (veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende).

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Utslipp av kjemikaliet til vann kan lokalt gi lav pH med fare for fiskedød.
---	---

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 06 01 02 saltsyre
NORSAS	7131 Syrer, uorganiske
Annen informasjon	Må ikke helles i avløp.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1789
RID	1789

IMDG	1789
ICAO/IATA	1789

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn Engelsk ADR/RID/ADN	HYDROCHLORIC ACID
ADR	SALTSYRE
RID	SALTSYRE
IMDG	HYDROCHLORIC ACID
ICAO/IATA	HYDROCHLORIC ACID

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	8
RID	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR	II
RID	II
IMDG	II
ICAO/IATA	II

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Nei
--------------------	-----

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

EmS	F-A, S-B
Spesielle forholdsregler	Kan være etsende for metaller.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket**ADR / RID - Annen informasjon**

Farenr.	80
---------	----

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

EC-nr.	231-595-7
--------	-----------

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Deklarasjonsnr.	70214-Saltsyre 34%
Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer. Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet. FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Ja
---	----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliet.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Met. Corr. 1; H290; Skin Corr. 1B; H314; Eye Dam. 1; H318; STOT SE 3; H335;

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H318 Gir alvorlig øyeskade. H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne. H290 Kan være etsende for metaller. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Brukte forkortelser og akronymer	ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European Waste Code) IATA: The International Air Transport Association ICAO-TI: International Civil Aviation Organization - Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Versjon: 5. Avsnitt endret: 1, 3, 8, 13 og 16.
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetskontrollert av Kiwa Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Versjon	5
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	SOLBERG INDUSTRI AS
Utarbeidet av	Kiwa Teknologisk Institutt as v/ Johan K. Rian